

VERTROUWELIJK

MAANDOVERZICHT

april 1964

VEILIGHEIDSDIENST

NEDERLANDSE ANTILLEN

Exemplaar no. 20

ALGEMEEN

De voornaamste gebeurtenis in de maand april was voor Latijns Amerika en het Caraïbisch gebied ongetwijfeld de militaire staatsgreep in Brazilië. De val van de regering "GOULART" kan worden beschouwd als een gevoelige, directe tegenslag voor Cuba en voor het internationaal communisme in het algemeen. De Verenigde Staten hebben hun vreugde dan ook niet kunnen verhelen. Of de wending die de zaken in Brazilië nu hebben genomen vanuit het standpunt der democratische wereld inderdaad mag worden toegejuicht zal nog moeten blijken.

In scherpe tegenstelling tot de haastige erkenning en aanmoediging van het nieuwe regiem door de Verenigde Staten stond de houding van Venezuela. Gebonden door de Betancourt-doctrine, die militaire staatsgrepen principieel afwijst en toch sterk in de verleiding gebracht door het anti-communistische karakter van de staatsgreep en de hierdoor te verwachten steun van Brazilië in haar diplomatieke campagne tegen Cuba, weifelde de regering van LEONI. Toen de Braziliaanse militairen echter parlementaire tegenstand tegen hun "institutionele wet" opzij zetten en de grondwet opschorpten, verbrak Venezuela de diplomatieke relaties met Brazilië.

Spoedig gaven de felle repressieve maatregelen van het nieuwe regiem, die de afmetingen van een heksenjacht begonnen aan te nemen, ook in Amerikaanse kringen aanleiding tot groeiende ongerustheid.

De Braziliaanse legerleiding heeft afstand gedaan van haar traditionele voorliefde voor de formele handhaving der grondwettigheid. Het is de vraag of nu het hek van de dam is. De reputatie van gematigdheid van de nieuwe president, Generaal Humberto CASTELO ERANCO, zal slechts dan aanleiding tot optimisme zijn indien blijkt dat hij een sterke greep op het executieve apparaat van de regering heeft.

Andere ontwikkelingen in de afgelopen maand waren het herstel der diplomatieke betrekkingen tussen de Verenigde Staten en Panama, de toenemende spanningen in de Dominikaanse Republiek en Brits Guyana en de implicaties van het terugtrekken der Russische militairen uit Cuba voor wat betreft de Amerikaanse verkenningsvluchten boven dat land en de verhoudingen tussen de Verenigde Staten en Cuba in het algemeen.

In de Nederlandse Antillen bleef de arbeidsvrede gedurende de onderhandelingen tussen I.O.W.U.A. en LAGO onzeker.

BRAZILIE

De betekenis van de Braziliaanse staatsgreep is nog moeilijk te peilen. Het is ontegenzeggelijk waar, zoals van Amerikaanse zijde wordt betoogd, dat GOULART niet in staat zou zijn geweest het land uit de economische chaos waartoe zijn beleid zoveel had bijgedragen te redden. Voor hervormingen had hij geld nodig. Het binnenlands kapitaal vluchtte echter het land uit en buitenlandse investeerders waren kopschuw geworden.

Uit de staatsgreep is wel gebleken dat de waarde die GOULART hechtte aan de Braziliaanse communisten volkomen onevenredig was met hun aantal en invloed in het land.

In Geneve sprak Che GUEVARA met journalisten over de staatsgreep in Brazilië. Hij was van mening dat GOULART niet kon worden beschouwd als een "waarlijk linkse figuur". Ook een vergelijking tussen GOULART en KERENSKY ging niet op omdat "de situatie niet gelijksoortig is, aangezien er in Brazilië geen LENIN voorhanden is". Indien dit laagdunkend is ten opzichte van de communistenleider Luis Carlos PRESTES en de castroistische Francisco JULIAO, dan mogen deze beiden zich misschien troosten met GUEVARA's opinie van hun rechtse tegenstander, Carlos LACERDA, die een "imbeciel" werd genoemd; GUEVARA's teleurstelling in zijn Braziliaanse geloofgenoten was in ieder geval onverholen.

Het is wel opvallend dat GUEVARA het praedicaat "imbeciel" koos, dan wel in een onbewaakt ogenblik prijs gaf. In ideologisch verband zouden de termen "fascist" of "lakei van het imperialisme" en zovele andere voor de hand hebben gelegen. Alhoewel dit uiteraard hoogst speculatief is, zou men in de uitlating een revisionistische tendens kunnen herkennen. LACERDA wordt als Brasiiliaan gewogen en te licht bevonden en hem wordt dit bij implicatie verweten.

De reis die LACERDA direct na de staatsgreep ondernam, kan voor hem politiek heel voordelig zijn. Zijn aandeel in de staatsgreep staat vast en de staatsgreep oogstte algemene bijval. De maatregelen, die na de staatsgreep werden en worden genomen, kunnen echter grote tegenstand opwekken. Na zijn uitlandigheid kan LACERDA ten opzichte van deze nog altijd zijn houding bepalen.

Voor zijn vertrek suggereerde hij nog even, dat als men eenmaal een onderzoek instelt in de merkwaardige vermogensaanwas van GOULART, in een moeite door ook KUBITSCHKEK onder de loupe genomen kan worden. Met KUBITSCHKEK in discredit en de linkse groeperingen vrijwel gediskwalificeerd, zou LACERDA slechts tegenstand vinden in de boezem van zijn eigen U.D.N. en aanverwanten. José MAGALHAES PINTO van de invloedrijke Minas Gerais zou een tegenstander kunnen blijken. In dit opzicht is het wellicht de moeite waard om de aandacht te vestigen op de verkiezing van José Maria ALKMIM als vice-president onder Generaal Humberto CASTELO BRANCO. Men zal zich de manoeuvres achter de schermen herinneren van de afgevaardigden uit Minas Gerais, die in maart j.l. de kamervoorzitter Paschoal RANIERI MAZZILLI, door ALKMIM wilden doen vervangen. De poging mislukte toen, maar nu is ALKMIM toch weer op de voorgrond getreden. Het is duidelijk dat de invloed van Minas Gerais niet onderschat moet worden.

Voorlopig echter zijn de militairen in het zadel. Hun "lei institutional", die het parlement de mond heeft gesnoerd, stelt op 3 oktober 1965 algemene presidentsverkiezingen in het vooruitzicht. CASTELO BRANCO zou op 31 januari 1966 het presidentschap overdragen aan een constitutioneel gekozen opvolger. Hij heeft beloofd het land in veel betere staat te zullen overdragen dan hij het heeft aangetroffen en verklaarde zich bewust van de noodzaak van hervormingen. De landbouwhervormingswet van GOULART, gebaseerd op onteigening, werd geannuleerd. Een wetsvoorstel van de afgevaardigde Aniz BADRA DEJAD zou waarschijnlijk worden aangenomen. De nieuwe minister van landbouw, Oscar THOMPSON, heeft de verzekering gegeven dat landbouwhervorming op verantwoorde wijze zal worden doorgevoerd. In een rede die algemeen werd geprezen, zeide hij dat "degenen, die menen dat de revolutie ten doel had onrechtvaardigheden en privileges te handhaven, zich misrekend hebben".

Naarmate het nieuwe regiem maatregelen neemt, zullen de doelstellingen en de daadkracht kunnen worden beoordeeld. Ook zal dan kunnen blijken hoever de repressieve acties zijn ~~doorgezet~~ en in hoeverre de beknotting der persvrijheid een tijdelijke noodmaatregel is geweest. Het regiem heeft nu nog niet de tijd gehad om kleur te bekennen.

VENEZUELA

De regering van Venezuela vond zich door de staatsgreep in Brazilië geplaatst voor een dilemma. Enerzijds wenste zij de Betancourt-doctrine, die militaire staatsgrepen principieel afwijst consequent te blijven doorvoeren. Dit betekende onvermijdelijk een breuk in de diplomatieke betrekkingen tussen de beide landen. Anderzijds werd aanvankelijk gehoopt dat de staatsgreep in een dergelijk formeel daglicht zou kunnen worden gesteld, dat de doctrine kon worden omzeild. Immers, het nieuwe regiem in Brazilië zou in tegenstelling tot dat van GOULART gunstig staan tegenover de door Venezuela gewenste acties tegen Cuba.

De Braziliaanse militairen hebben zelf de keuze voor Venezuela bepaald toen zij de schijn der grondwettigheid overboord gooiden.

Venezuela steunt met Costa Rica het Argentijnse voorstel om op de komende O.A.S.-conferentie naast de kwestie Cuba ook te bespreken hoe het principe van non-interventie en het axioma der parlementaire democratie, die in het handvest van de O.A.S. verankerd liggen, met elkaar in overeenstemming zijn te brengen.

Het is voor Venezuela een penibele zaak dat op dezelfde conferentie, die de verhouding Cuba-Venezuela moet bespreken, de nieuwe epidemie van militaire staatsgrepen in Latijns Amerika mede door Venezuela te berde gebracht zal moeten worden. Als regel kan immers worden gesteld dat juist de militaire regiems het meest geneigd zouden zijn een scherpe actie tegen Cuba te steunen.

Niettemin heeft Venezuela tenslotte toch haar standpunt tegen de militaire staatsgreep niet prijsgegeven en heeft zij de betrekkingen met Brazilië verbroken. De consulaire vertegenwoordigingen bleven echter gehandhaafd.

In een belangrijke rede impliceerde de U.R.D.-leider JÓVITO VILLALBA de opinie die velen openlijk uiten ten aanzien van een vermoedelijke rol der Verenigde Staten in de ontwikkelingen in Brazilië.

VILLALBA leverde commentaar op het optreden van U.R.D. in het parlement en de houding van de partij tegenover de regering van LEONI. Deze houding zou wellicht in de naaste toekomst worden gewijzigd omdat, naar VILLALBA zeide, de regering tekenen gaf te zullen zwichten voor druk van bepaalde zijde, waar het haar toewijding aan hervorming van de belastingwetgeving en de landbouwhervorming betrof.

Gaarne zag VILLALBA dat Venezuela zich identificeerde met Mexico, Argentinië en Uruguay, de "grote" Latijns Amerikaanse landen, "die zich niet laten regeren door een ambassade", in plaats van met de "Caraïbische" landen die dit wel zouden toelaten. Tot voor kort, zo zeide VILLALBA, zou hij bij de eerste groep ook Brazilië hebben gerekend.

Een zegsman van COPEI, de afgevaardigde Hilarión CARDOZO, zag in de haastige erkenning van het nieuwe regiem in Brazilië door de Verenigde Staten een bewijs van de voortzetting van de Amerikaanse politiek, die "enkel het anti-communisme kent".

De beslissing van de regering LEONI om ten aanzien van Brazilië een andere koers te volgen dan de Verenigde Staten heeft dus op rationaal niveau in ieder geval algemene instemming ontmoet.

In de leiding van het Directoraat Generaal der Politie (DIGEPOL) heeft afgelopen maand een mutatie plaats gehad. Pedro BARRIOS ASTUDILLO is benoemd

tot hoofd. Hij volgt in deze functie José de los SANTOS GOMEZ op, die de leiding had in de laatste jaren van het bewind BETANCOURT. Tijdelijk was de functie waargenomen door de directeur generaal van Binnenlandse Zaken, Luis VERA GOMEZ.

Wolfgang LARRAZABAL verbrak de banden met de F.D.P. en het comité van onafhankelijken, dat hem in de laatstgehouden presidentsverkiezingen steunde. F.D.P.-voorzitter, Jorge DAGER, zeide LARRAZABAL's beslissing te respecteren, maar hem ongaarne de banden te zien losmaken. Hij sprak de geruchten betreffende interne moeilijkheden in de partij tegen.

Vernomen werd dat kort voor de verkiezingen van verleden jaar BETANCOURT aan LARRAZABAL de raad gegeven zou hebben zich te distancieren van de min of meer extremistische aanhang, die hij in het verleden gecultiveerd heeft. Het is in dit verband van belang om te vermelden, dat toen LARRAZABAL de mantelvorm van het recente jeugdcongres in Santiago de Chile duidelijk werd, LARRAZABAL het congres heeft gedesavouéerd. Eerder had hij zich bereid verklaard desgevraagd het voorzitterschap op zich te nemen (zie maandoverzicht februari 1964).

De Venezolaanse Minister van Buitenlandse Zaken, Ignacio IRIBARREN BORGES, maakte bekend, dat waarschijnlijk in september a.s. tussen zijn land en Groot Brittannië besprekingen op hoog niveau zullen worden gehouden betreffende de Venezolaanse aanspraken op Brits Guyanees territorium.

CUBA

In Cuba heerst een nijpend gebrek aan consumptiegoederen. Er rijden in Havanna weinig auto's omdat er geen banden en andere onderdelen te krijgen zijn. De winkels zijn leeg. Voedseltekort blijkt uit de rantsoenering van vlees en gevogelte. De productie van bier en moutdranken werd afgelopen maand gehalveerd wegens het tekort aan kurk voor de flessendopjes. Het Ministerie van Industrie maakte bekend dat zelfs bij deze verlaagde omzet de kurkvoorraad slechts tot en met 17 april zou strekken. Al sinds enige tijd is er in Cuba geen koffie te krijgen. Bij hun aankomst in Panama verklaarde een negentiental vluchtelingen uit Cuba dat zij voor het eerst in maanden weer koffie konden proeven. Deze vluchtelingen en zestien anderen, die in Miami aankwamen, deelden mede te zijn gevlucht om de dienstplicht te ontwijken. Uit welingelichte bron wordt inderdaad vernomen, dat de nieuwe dienstplichtwet grote ontevredenheid veroorzaakt. De oorspronkelijke vrijwilligers ontvangen namelijk een soldij gelijk aan hun voormalig inkomen als burger, ongeacht de rang die zij in het leger bekleeden. Voor de regering is dit een onhoudbare regeling gebleken. Degenen, die nu onder de wapenen worden geroepen, ontvangen slechts 7 pesos per maand (ongeveer US\$ 1.-) en kunnen bovendien ingeschakeld worden bij de suikeroogst en allerlei andere non-militaire activiteiten.

De populariteit van Fidel CASTRO schijnt ondanks de vele moeilijkheden toch niet verminderd te zijn. Deze populariteit zou echter slechts de persoon van CASTRO betreffen en niet gelden voor het gehele regime en zeker niet voor de oude communistische garde.

In een artikel in het Amerikaanse tijdschrift "The New Leader", bestrijdt Theodore DRAPER, de auteur van het boek, "Castro's Revolution:

myths and realities", de stelling van Senator FULBRIGHT als zou de economische blokkade van Cuba een mislukking zijn gebleken. Hij voert aan dat het voortbestaan van het regiem van CASTRO niet moet worden gezien als een mislukking van de blokkade. Hij vergelijkt de "emulación" (wedijver) die door het regiem tevergeefs wordt gepropageerd met het "Stakhanovisme" van STALIN en wijst op de groeiende apathie der Cubaanse arbeiders als symptoom van interne verzwakking. DRAPER ziet de verwoede Cubaanse pogingen om de handel met Europa te stimuleren juist als een bewijs van het succes van de blokkade en wellicht als een laatste noodsporang.

Het vertrek van de Russische militairen wierp zoals bekend de vraag op, wat er zou gebeuren indien de Cubanen zouden trachten de Amerikaanse verkenningsvluchten te verhinderen. Opmerkelijk was niet alleen de terughoudendheid waarmee de Soviet Unie stelling nam, maar ook de relatief gematigde toon van de brief van Raul ROA aan U THANT. CUBA legde de kwestie niet in handen van de Veiligheidsraad, maar verzocht U THANT om goede diensten. Ook de aangekondigde inschakeling van het Internationaal Gerechtshof is een démarche, die kwalijk in overeenstemming is te brengen met het agressieve élan van de Cubaanse revolutie. De uitspraak van president JOHNSON liet aan duidelijkheid niets te wensen over. CASTRO zal of ootmoedig verongelijkt moeten blijven of een conflict moeten riskeren, waarbij hij misschien op steun van de Soviet Unie niet zal kunnen rekenen.

Voor het eerst erkende CASTRO overigens de opleiding van guerillastrijders en terroristen in Cuba. In een gesprek met de New York Times journalist en oude bekende uit het Sierra Maestra, Herbert L. MATTEWS, verdedigde hij deze opleiding met de vraag: "waarom zouden wij het niet doen, het is toch wat zij tegen ons doen ?".

De Verenigde Staten beschuldigen de Cubaanse autoriteiten ervan opzettelijk de suikeroogst van dit jaar laag te ramen teneinde een verlaging in de suikerprijs tegen te gaan. Van de zware regenval, die aan de slechte oogst mede ten grondslag zou hebben gelegen, heeft de Amerikaanse meteorologische dienst niets gemerkt. De aankoop van 10.000 ton suiker bij een Franse firma teneinde aan de verplichtingen van een Cubaans contract met de Chinese Volksrepubliek te voldoen, werd door de Amerikaanse autoriteiten een afleidingsmanoeuvre genoemd.

Vernomen werd dat van internationaal Joodse zijde een poging zal worden aangewend om de ca. 2500 Joden, die zich momenteel nog in Cuba bevinden, de gelegenheid te geven zich in Israël dan wel in andere landen te vestigen. De Joodse kolonie in Cuba zou volledige godsdienstvrijheid hebben. Zelfs wordt door de staat het religieus onderricht voor Joden bekostigd. Niettemin wenst de kolonie, vrijwel in haar geheel, het land te verlaten. Het ligt in de lijn der verwachtingen, dat de immigranten de Nederlandse Antillen als een geschikte pleisterplaats in het Caraïbisch gebied zullen willen kiezen, om van hier uit naar de verschillende plaatsen van bestemming door te reizen. Naast de goede verbindingen van de Antillen met alle delen van de wereld speelt ook de traditionele reputatie van onze eilanden als vluchthaven en oase van politieke rust een rol.

BRITS GUYANA

Staking en rassenstrijd duurden onverminderd voort gedurende de maand april. De Guiana Agricultural Workers' Union (GAWU), welke uit de gelederen van de P.P.P. is voortgekomen, strijdt voor erkenning door de Sugar Producers' Association (SPA). De SPA erkent wel de Man Power Citizens' Association (MPCA), welke geleid wordt door figuren die gekant zijn tegen de regering van JAGAN. De leden der GAWU behoren voor het overgrote gedeelte tot de Indische bevolkingsgroep, die der MPCA tot de Afrikaanse. De MPCA is de oorspronkelijke vakbond. Door de recente oprichting van de GAWU is de splitsing in raciale groepen ontstaan.

De opruiing tot het geweld dat nu wederzijds wordt gepleegd, kan de GAWU en dus de PPP, worden verweten. Tientallen personen hebben de dood gevonden, honderden gewond, huizen en suikerrietvelden werden in brand gestoken, in de ongeregelde heden die nu reeds meer dan twee maanden aan de gang zijn.

Peter TAYLOR, redacteur van de Evening Post en de Sunday Argosy, die de regering in zijn bladen kritiseerde, werd het slachtoffer van een sluipmoord. De uitgever van het blad Guiana Times, Percy ARMSTRONG, ontving om dezelfde reden een dreigbrief.

Tegen het einde van de afgelopen maand hadden de arbeiders door de staking al \$ 4.2 miljoen aan lonen gederfd. De toch al wankelende economie van het land wordt thans met volledige ineenstorting bedreigd.

Het komt voor dat dit een heel zware prijs is, die JAGAN bereid schijnt te betalen om zijn tegenstander BURNHAM, die bij het nieuwe kiesstelsel een goede kans maakt de overwinning in november in de wacht te slepen, het regeren onmogelijk te maken.

De Britse Labourparty, die, vooral in een verkiezingsstrijd geneigd was de moeilijkheden in Brits Guyana toe te schrijven aan verkeerd beleid van Duncan SANDYS, heeft Janet JAGAN bij haar laatste bezoek aan Engeland duidelijk laten merken dat de P.P.P. op Labour's steun niet kan rekenen. Een motie gericht tegen het beleid van SANDYS werd door de partij teruggetrokken.

Een der voor de toekomstige ontwikkeling van het land meest alarmerende resultaten van de voortdurende strijd is de groeiende de facto segregatie der woonwijken. Zowel Indiërs als negers, die in hun woonwijk in de minderheid zijn, trekken overhaast weg om zich te vestigen in bolwerken van hun rasgenoten.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

Ook de Dominikaanse Republiek werd afgelopen maand in toenemende mate geplaagd door stakingen. Deze waren echter voornamelijk van economische aard. Politieke aanmoediging en niet zoals de regering beweert enkel van communistische zijde, ontbrak echter niet geheel. De groeiende actie voor de terugkeer van BALAGUER was er niet vreemd aan.

De onenigheid in de boezem der junta had tot gevolg het ontslag van Ramón TAPIA ESPINAL, die werd opgevolgd door Ramón CACERES TRONCOSO, die hiertoe als ambassadeur in Rome naar zijn land werd teruggeroepen. CACERES TRONCOSO was in het zakenkabinet vóór de verkiezing van BOSCH Minister van Handel en Industrie.

De demise van TAPIA ESPINAL vond zijn oorzaak in een poging van deze om ex-generaal GUARIONEZ ESTRELLA in activiteit te herstellen. ESTRELLA

- 7 -

was onder TRUJILLO chefstaf en commandant van de lijfwacht van de dictator. Aan het complot dat leidde tot de dood van TRUJILLO namen twee broers van ESTRELLA deel. ESTRELLA zelf viel hierdoor in ongenade. Door de zonen van TRUJILLO werd hij gevangengezet en gemarteld. Zijn collegas zijn echter niet van mening dat deze ervaring hem van alle blaam heeft gezuiverd. De legerleiding verzette zich tegen zijn herinstallatie en confronteerde TAPIA ESPINAL hiermee toen deze ESTRELLA persoonlijk het commando over het legerkamp "27 februari" kwam verlenen.

Bij decreet van de vreemdelingendienst is ex-president Juan BOSCH de toegang tot de Dominikaanse Republiek ontzegd. De bekendmaking volgde op persisterende geruchten als zou BOSCH plannen hebben om binnen korte tijd naar zijn land terug te keren. Een der geruchten had de terugkeer gesteld op de 6e april. In de namiddag verzamelde zich een grote menigte op het vliegveld Punto Caucedo om de ex-president te begroeten. Men moest onverrichter zake naar huis terugkeren.

Van P.R.D.-zijde heeft men nu officieel van de terugkeer van BOSCH afgezien. Door Máximo ARES GARCIA werd voorgesteld het parlement bijeen te roepen, teneinde de beide kamers een onafhankelijke figuur (BALAGUER?) tot president te laten kiezen. Deze zou dan een zakenkabinet moeten vormen en nieuwe verkiezingen voorbereiden.

Het mysterie van de ontvoering uit New York van Dr. Jesús Maria de GALINDEZ, hoogleraar aan de Columbia Universiteit en tegenstander van TRUJILLO, is eindelijk na acht jaar opgelost. In 1956 werd de professor, die toen bezig was een boek over de dictatuur van TRUJILLO te schrijven, uit zijn woning in Manhattan ontvoerd. Nu is gebleken dat hij op de TRUJILLO-hacienda "La Fundacion" in alle stilte werd vermoord. De Amerikaanse piloot, Gerald Lester MURPHY, die aan de ontvoering had deelgenomen, werd in een Dominikaanse gevangenis opgehangen.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Gebleken is dat in tegenstelling tot wat algemeen werd aangenomen de Antilliaanse afdelingen van de Surinaamse vereniging, "Wie Eegie Sanie", niet ter ziele zijn.

In het verleden zijn de pogingen om de vereniging hier te lande een redelijke mate van activiteit naar buiten te doen ontplooiën inderdaad mislukt. Niettemin is, vooral op Curacao, een kern actief gebleven. Deze kern bestaat uit een twintigtal personen. De groep staat in geregeld contact met de "Wie Eegie Sanie"-leider, Mr. E. ERUMA.

Zoals bekend is "Wie Eegie Sanie" een culturele voorloper en thans tegenhanger van de nationalistische Surinaamse politieke partij van ERUMA, de P.N.R. (Partij Nationalistische Republiek)

De vereniging bezit in de Nederlandse Antillen geen rechtspersoonlijkheid. Haar statuten en het huishoudelijk reglement zijn opgesteld in de Surinaamse taal, het "sranang tongo". Artikel 3 van genoemde statuten legt de leden de verplichting op geen andere taal te gebruiken indien zulks vermeden kan worden. De nadruk wordt gelegd op discipline, strijdbaarheid, liefde voor de Surinaamse cultuur en de nauwe verwantschap der leden. Deze verwantschap wordt uitgedrukt in de termen broeders en zusters, teneinde het vertrouwen dat de leden in elkaar moeten stellen tot uiting te brengen. Geheimhouding wordt de leden ook opgelegd.

In Suriname vindt in "Wie Eegie Sanie"-verband de werving en de preliminaire scholing plaats van jeugdige sympathisanten der P.N.R. In het buitenland onderhoudt en versterkt "Wie Eegie Sanie" de banden van aldaar wonende Surinamers met de P.N.R.

Illustratief voor het codekarakter van het "sranang tonge" is het feit, dat op Curacao leden van "Wie Eegie Sanie" in de persoon van een Surinaamse hoofdamtenaar die onlangs dit eiland bezocht een medelid ontdekten, toen hij in een gesprek een bepaalde term in het sranang gebruikte.

Op Aruba is de groep minder actief dan op Curacao. Pogingen om op Bonaire een afdeling op te richten zijn gestrand op het ontbreken van een persoon, die door BRUMA geschikt kon worden geacht de leiding op zich te nemen.

De administratie van de CTCR, de Revolutionaire Confederatie van Cubaanse Arbeiders, blijkt een mate van inefficiëntie te vertonen. Een uitnodigingstelegram om de festiviteiten van de 1e mei in Havana bij te wonen, kennelijk bedoeld voor het bestuur van de I.O.W.U.A., werd door de CTCR geadresseerd aan de defuncte P.W.F.A. Ogelio IGLESIAS PATINO, CTCR secretaris voor buitenlandse betrekkingen, verzocht het bestuur van de P.W.F.A. in het telegram hem de personalia van een aan te wijzen vertegenwoordiger toe te zenden, opdat de reis van Cubaanse zijde kon worden verzorgd.

De aankomst van het telegram veroorzaakte onenigheid in het bestuur van I.O.W.U.A. Het telegraafkantoor suggereerde terecht dat het telegram voor I.O.W.U.A. bedoeld moet zijn geweest. De bestuursleden, Jacinto Modesto DIAZ en Elias Sabino PELLEGRIM, waren niet alleen van mening dat het telegram moest worden afgehaald, maar waren er tevens voor om een delegatie naar Havana af te vaardigen. DIAZ meende dat I.O.W.U.A. in de strijd tegen de Lago alle haar ten dienste staande wapenen moest gebruiken.

Voorzitter, Frans Lodewijk MADURO, wist echter zijn standpunt te doen prevaleren, met name geen delegatie te sturen en het telegram te negeren als zijnde niet aan I.O.W.U.A. gericht.

Gedurende de gehele maand vorderden de onderhandelingen tussen de Lago en I.O.W.U.A. stroef. De termijn van drie maanden, gedurende welke Lago vrijwillig op zich genomen had geen arbeiders te ontslaan, zou op 20 mei verlopen. Gehoopt was dat de geste van Lago tot een prettige sfeer in de onderhandelingen zou bijdragen. Spoedig bleek echter de mogelijkheid, dat I.O.W.U.A. hoopte na het incasseren van de drie maanden vrijwillige opschorting der lay-off door het rekken der onderhandelingen en het creëren van een conflict-situatie een verplichte opschorting van drie maanden af te dwingen in de vorm van een regeringsbesluit tot het afkondigen van een afkoelingsperiode. Deze mogelijke taktiek was in een besloten bijeenkomst met het bestuur van I.O.W.U.A. door de voorzitter van de Curacaose Petroleumwerkers Federatie (P.W.F.C.), Hubert L. SPENCER in februari j.l. naar voren gebracht.

Op Curacao kwam een nieuwe C.A.O. tot stand tussen de Overzeese Gas- en Electriciteitsmaatschappij (O.G.E.M.) en de Unie van Werknemers in dat bedrijf, de U.W.G.E. De vakbond werd bij de besprekingen bijgestaan door

- 9 -

R.H. VENLOO, betaald adviseur der P.W.F.C. De C.A.O. hield o.a. in een loonsverhoging van 7%, waarvan 3% in de vorm van een jaarlijkse vacantie-toelage.

Op een algemene ledenvergadering van de Unie van Pletterij Personeel in het "Casa Sindical" op Curacao werd door de leden een concept C.A.O. goedgekeurd, waarmee het bestuur de Curacaose Dokmaatschappij zou benaderen. Van een elftal punten kan worden genoemd de eis van 12% loonsverhoging. Evenals de U.W.G.E. onderhoudt de U.P.P. nauwe relaties met de P.W.F.C.

Op Aruba dreigde een staking van het personeel der bakkerijen als gevolg van een prijzenoorlog, die zijn oorsprong vond in een persoonlijke vete tussen twee werkgevers. Verschillende werkgevers kwamen in moeilijkheden te verkeren en ontslag op grote schaal werd een reële mogelijkheid. De "Sindicato Nacional di Panaderos" (S.N.P.) hoopte dat van overheidswege kon worden ingegrepen in de prijzenoorlog. Indien dit niet mogelijk zou blijken dan zouden de werknemers trachten er een einde aan te maken door en bloc in staking te gaan.

Verwacht was dat C.L.A.S.C.-secretaris, Romano Macario TSCHUMIE, omstreeks half april naar Ecuador zou zijn vertrokken. Inmiddels werd echter vernomen dat TSCHUMIE pogingen in het werk stelt om het C.L.A.S.C.-secretariaat op Curacao te vestigen. Hij zou dan op Curacao kunnen blijven en zijn echtgenote, de Ecuatoriaanse Dra. Rosaria BALDEON, die eveneens werkzaam is bij de C.L.A.S.C., zou zich uiteraard hier vestigen. Indien dit plan verwezenlijkt wordt, zou de vestiging van een opleidingsinstituut voor vakbondleiders h.t.l. des te gemakkelijker kunnen plaats vinden.